

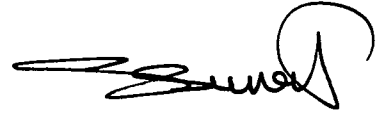
Şenol SUNAT

Manisa Milletvekili

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasası'nın 98. maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. maddesi gereğince **Dışişleri Bakanı Sn. Hakan FİDAN** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 17.12.2025

Şenol SUNAT**Manisa Milletvekili**

Rusya-Ukrayna savaşı sürecinde Karadeniz'deki güvenlik ortamı giderek ağırlaşmakta; askeri çatışmaların etkisi, doğrudan uluslararası ticari deniz taşımacılığına ve Türk sermayeli gemilere yansımaktadır. Son olarak, Ukrayna'nın Odessa Limanı'na yönelik saldırılarda liman altyapısının hedef alındığı, ticari faaliyetlerin sekteye uğradığı ve uluslararası güvenlik kuruluşları tarafından bölgedeki ticari gemiler için risk seviyesinin "yüksek" olarak ilan edildiği kamuoyuna yansımıştır.

Basında yer alan bilgilere göre; Odessa Limanı'nda demirli bulunan ve Türk şirketine ait yük taşıyan "CENK T" adlı gemi saldırıya uğramış; yine Türk sermayeli ve bir Türk denizcilik şirketi tarafından işletilen "Viva" adlı petrol tankeri, Ukrayna'dan Mısır'a doğru seyrederken Rusya'ya ait bir insansız hava aracıyla vurulmuştur. Ukrayna Donanması, söz konusu saldırının uluslararası ticari gemiler için tanınmış deniz koridoru üzerinde gerçekleştiğini açıklamıştır.

Öte yandan güvenlik ve denizcilik risk analizleriyle bilinen Vanguard Tech tarafından yayımlanan değerlendirmelerde; Odessa, Çornomorsk ve Pivdennyi limanlarına uğrayan ticari gemiler için risk seviyesinin ciddi biçimde arttığı, saldırıların yalnızca askeri hedeflerle sınırlı kalmayarak tahıl terminalleri, iskeleler ve yükleme-boşaltma tesislerini de kapsadığı belirtilmiştir. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in, Ukrayna'nın denize erişiminin tamamen kesilebileceğine yönelik açıklamaları ise Karadeniz'de ticari deniz taşımacılığının daha da ağır risklerle karşı karşıya kalabileceğine işaret etmektedir.

Bu gelişmeler, Türk ticari gemilerinin, mürettebatının ve deniz ticaretinin fiilen savaş riskine maruz kaldığını, buna karşın kamuoyuna yansıyan etkili ve caydırıcı bir devlet refleksinin görülmediğini düşündürmektedir.

Bu bağlamda, aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun bilgi alma hakkı açısından önem arz etmektedir;

1. Karadeniz'de Türk şirketlerine ait CENK T ve Viva adlı gemilerin saldırıya uğramasına ilişkin olarak Bakanlığınız bu saldırılarla ilgili Rusya nezdinde resmî bir diplomatik girişimde bulunmuş mudur?

2. Türk sermayeli ve Türk şirketlerince işletilen ticari gemilerin uluslararası ticari deniz koridorları üzerinde hedef alınması, Bakanlığınızca uluslararası hukukun ihlali olarak değerlendirilmekte midir?
3. Bu saldırılar sonrasında Türkiye'nin, Birleşmiş Milletler, NATO veya Karadeniz'e kıyıdaş ülkeler nezdinde deniz ticaretinin güvenliği konusunda somut bir girişimi olmuş mudur?
4. Karadeniz'de artan saldırılar ve "yüksek risk" uyarıları karşısında, Türk armatörleri ve denizcilik şirketleri Bakanlığınız tarafından bilgilendirilmiş midir?
5. Bu şirketlere yönelik herhangi bir resmî risk bildirimi veya yönlendirme yapılmış mıdır?
6. Türk gemilerinde görev yapan mürettebatın can güvenliği ve çalışma koşulları açısından alınan veya alınması planlanan ek tedbirler nelerdir?
7. Karadeniz'de ticari gemilere yönelik saldırıların artmasının, Türk deniz taşımacılığı sektöründe sigorta maliyetleri, sefer iptalleri ve ticari kayıplar üzerindeki etkisine ilişkin Bakanlığınızın bir etki analizi bulunmakta mıdır?
8. Rusya Federasyonu'nun Karadeniz'de "Ukrayna'nın denize erişimini tamamen kesebilecek adımlar" atabileceğine yönelik açıklamaları, Türkiye'nin Karadeniz güvenliği ve denge politikası açısından nasıl değerlendirilmektedir?
9. Karadeniz'de ticari deniz taşımacılığının fiilen savaş riski altına girdiği bu tabloda, Türkiye'nin deniz ticaretini ve ulusal ekonomik çıkarlarını korumakta yetersiz kaldığı yönündeki eleştirilere Bakanlığınızın yanıtı nedir?
10. Önümüzdeki dönemde Türk ticari gemilerinin Karadeniz seferlerine devam edip etmeyeceğine ilişkin olarak, devlet düzeyinde belirlenmiş açık bir politika veya yol haritası bulunmakta mıdır?